

VA-STRATEGI

2020-06-02

INLEDNING

Tranås kommun arbetar långsiktigt och strategiskt med frågor relaterade till VA enligt vad som brukar kallas strategisk VA-planering. Strategisk VA-planering genomförs för att arbetet med VA-frågor ska bedrivas på ett metodiskt och effektivt sätt. Arbetsmetodiken möjliggör att ha en långsiktig plan för såväl den allmänna VA-försörjningen som den enskilda.

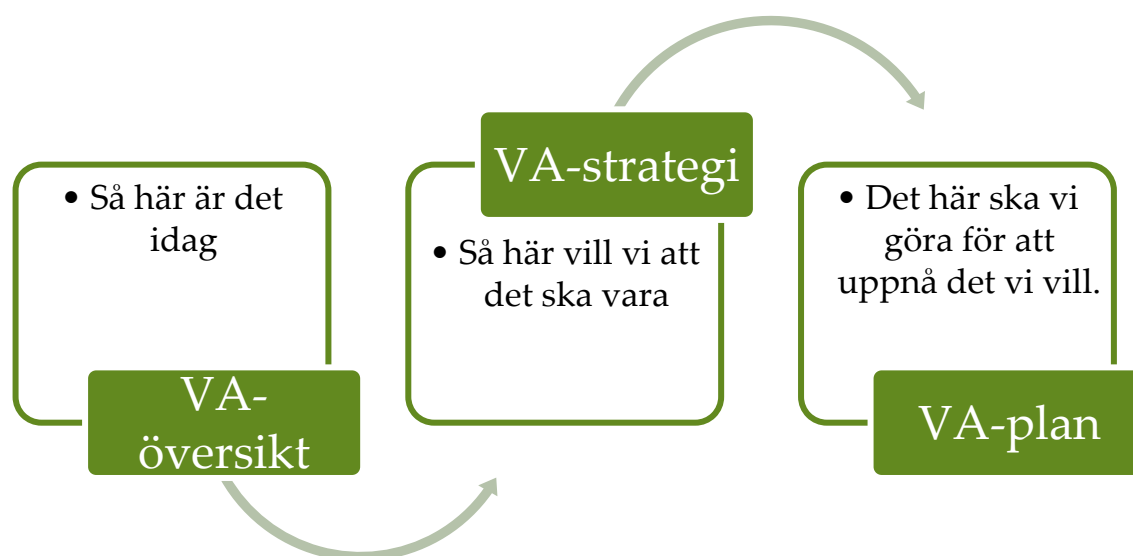
Detta dokument är en del i den strategiska VA-planeringen benämnt VA-strategi och är en beskrivning av den målbild som Tranås kommun har för sin framtida VA-försörjning. Strategin har sin grund i Tranås kommunvision för 2040 och vilar på befintlig lagstiftning enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, Miljöbalk (1998:808), Livsmedelslagstiftningen och Plan- och bygglag (2010:900).

VA-strategin innehåller en *målbild* för VA-försörjningen i Tranås år 2040. Denna målbild har tagits fram inom ramen för strategiarbetet. För att målbilden ska uppnås behöver beslut som rör VA-försörjningen styras med hjälp av *strategier*. Strategierna utgörs av ställningstaganden som ska säkerställa att alla delar i kommunens organisation i sitt övergripande arbete jobbar tillsammans för att nå fram till målbilden.

Hela VA-strategin antas av kommunfullmäktige.

Tidigare i arbetet med VA-planeringen har en VA-översikt tagits fram. VA-översikten beskriver nuläget och förutsättningar för försörjning av dricksvatten och hantering av spillvatten och dagvatten.

För att gå från mål och strategi till verklig utveckling och förbättring av VA-försörjningen arbetas i nästa skede en VA-plan fram. I VA-planen ska strategierna ligga till grund för formulering av åtgärder för dricksvattenförsörjningen och för hantering av spillvatten och dagvatten.

Uppdatering av VA-strategin

För att den strategiska VA-planeringen ska vara ett användbart underlag och riktmärke för kommunens arbete med VA-försörjning och översiktlig planering behöver den hållas aktuell. Uppdatering av VA-strategin sker förslagsvis i samband med aktualisering av kommunens översiktsplan samt vid behov däremellan.

MÅL OCH STRATEGIER

Arbetet grundar sig i Tranås kommunvision 2040. Ett av målen i visionen är: ”Ett hållbart samhälle som växer i balans med sina naturtillgångar.” Utifrån det målet är VA-strategins mål:

I Tranås arbetar vi för att vattenförsörjningen och hanteringen av spillvatten och dagvatten ska vara långsiktigt hållbar

Det övergripande målet delas in i nio strategier som ska visa vägen för kommunens arbete med VA-försörjningen:

SAMSYN

Vi har en tydlig roll- och ansvarsfördelning i samsyn

Vi har ett fungerande samarbete internt som präglas av samsyn såväl mellan de olika enheterna som mellan tjänstemän och politiker. Vi uppnår detta genom breda samarbetsformer för att ha förståelse för varandras uppdrag. Vi arbetar för att tydliggöra och föra upp VA-frågorna på den politiska dagordningen. Vi har tydliga roller och ansvarsområden.

PRIORITERING

Vid konflikter med andra intressen ska vattenförsörjningen och avloppshanteringen prioriteras

Vid avvägningar och beslut gällande aktiviteter och lokalisering av verksamheter som kan påverka förutsättningarna för vattenförsörjning och hanteringen av spillvatten är vi medvetna om vattenresursernas och anläggningarnas värde, samt det skyddsbehov som finns. Vi arbetar för att höja medvetenheten, och kunskapen om de konsekvenser som kan uppkomma vid utförande av aktiviteter eller lokalisering av verksamheter i närheten av vattenresurser och anläggningar som nyttjas för vattenförsörjning och spillvattenhantering.

Vi har en tydlig roll- och ansvarsfördelning i samsyn

Vi har ett fungerande samarbete internt som präglas av samsyn såväl mellan de olika enheterna som mellan tjänstemän och politiker. Vi uppnår detta genom breda samarbetsformer för att ha förståelse för varandras uppdrag. Vi arbetar för att tydliggöra och föra upp VA-frågorna på den politiska dagordningen. Vi har tydliga roller och ansvarsområden.

Vi har en långsiktig planering för investeringar, drift och underhåll

Vi har ett arbetssätt som ger en klar avvägning mellan akuta insatser och långsiktigt arbete. Vi har en fungerande förnyelseplanering för att få ner utbytestakten på våra ledningar, verk och anläggningar för att bibehålla en god funktion. Vi arbetar utefter konkreta underhållsplaner för alla delar i den tekniska anläggningen. Vi är tydliga med vilka kostnader som inte kan belasta VA-kollektivet och vilka investeringar som behövs från fastighetsägare.

Behovet av investeringar är tydligt

Vi har en transparent verksamhet som gör att såväl utmaningar som möjligheter är tydliga för både politiker, tjänstemän och allmänhet. Genom öppenhet ger vi varandra möjlighet att ta modiga beslut för framtiden gällande investeringar, VA-taxa och verksamhetsområden.

Vi har en tydlig roll- och ansvarsfördelning i samsyn

Vi har ett fungerande samarbete internt som präglas av samsyn såväl mellan de olika enheterna som mellan tjänstemän och politiker. Vi uppnår detta genom breda samarbetsformer för att ha förståelse för varandras uppdrag. Vi arbetar för att tydliggöra och föra upp VA-frågorna på den politiska dagordningen. Vi har tydliga roller och ansvarsområden.

Vi har tekniska lösningar som är anpassade till klimatförändringar och anpassar vårt samarbete efter utmaningarna

Vi arbetar proaktivt för att hantera klimatförändringarna genom att angripa rätt frågor i rätt samarbete vid rätt skede. Våra system är rustade för att hantera klimatförändringarna. Vi har en tydlig ambitionsnivå och kan hantera dagens och framtidens utmaningar gällande dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Detta gör vi bland annat genom en säkrad reservvattenförsörjning, ett optimerat ledningssystem och tydliga regler för dagvattenhantering.

Vi har en stark dricksvattenförsörjning

Vi har en dricksvattenförsörjning vi känner oss trygga med och som vi värnar om för framtiden, såväl enskild som allmän. Vi arbetar förebyggande för att säkerställa funktionen för försörjning även vid störningar och arbetar för att optimera användandet av dricksvattnet.

Vi har en tydlig roll- och ansvarsfördelning i samsyn

Vi har ett fungerande samarbete internt som präglas av samsyn såväl mellan de olika enheterna som mellan tjänstemän och politiker. Vi uppnår detta genom breda samarbetsformer för att ha förståelse för varandras uppdrag. Vi arbetar för att tydliggöra och föra upp VA-frågorna på den politiska dagordningen. Vi har tydliga roller och ansvarsområden.

Vi arbetar för en dagvattenhantering som minskar problemen gällande flöden, föroreningar och översvämningar

Vi arbetar för att minska bräddningar och tillskottsvatten i våra ledningsnät och verk, genom både förebyggande uppströmsarbete och anpassning till moderna tekniska lösningar. Genom att planera och samverka kring dagvattenhanteringen i tidigt skede minskar vi påverkan från bebyggda områden.

Vi arbetar med uppströmsarbete och kretsloppsbaseade lösningar för att minska negativ påverkan på grundvatten, sjöar och vattendrag

Vi förespråkar kretsloppsbaseade lösningar både för allmänna anläggningar och enskilda, och en fungerande slamhantering. Genom tydliga beslutsunderlag möjliggör vi kretsloppsanpassade lösningar, såväl stora som små, där så är lämpligt och arbetar stödjande mot enskilda anläggningar. Vårt uppströmsarbete fokuserar på att uppnå rena kretslopp av vatten och näringsämnen.

Vi har en tydlig roll- och ansvarsfördelning i samsyn

Vi har ett fungerande samarbete internt som präglas av samsyn såväl mellan de olika enheterna som mellan tjänstemän och politiker. Vi uppnår detta genom breda samarbetsformer för att ha förståelse för varandras uppdrag. Vi arbetar för att tydliggöra och föra upp VA-frågorna på den politiska dagordningen. Vi har tydliga roller och ansvarsområden.

Vi har en god insikt och förståelse i VA-frågor och arbetar med god kommunikation

Vi arbetar för att höja kunskapen internt genom god omvärldsbevakning och erfarenhetsåterföring. Vi arbetar gemensamt med andra kommuner och myndigheter för att lösa gemensamma frågor. Genom tydlig och korrekt information om ansvarsfrågor relaterat till fastighetsägare och företag säkerställer vi en god kommunikation med våra kunder.

ORDLISTA

Allmän VA-försörjning är försörjning av vatten eller avlopp (spillvatten + dagvatten) med anläggningar som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV).

Dagvatten är avrinnande regnvatten, smältvatten och dräneringsvatten från bebyggda ytor.

Enskild VA-försörjning sker genom en anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen inte äger. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar. En enskild VA-anläggning kan avse såväl ledningar som en lokal lösning för produktion av dricksvatten, rening av avloppsvatten eller avledning av dagvatten. En enskild VA-anläggning kan vara ansluten till det allmänna dricks- eller spillvattennätet via avtalsanslutning.

Förnyelseplanering är en sammanställning av det strategiska underhållsbehovet av ledningar på längre sikt och en åtgärdsplan med konkreta förnyelseåtgärder på ledningsnätet.

Huvudman är den som äger en VA-anläggning.

Kretsloppsanpassning innebär att VA-försörjningen ska anpassas så att de material som används och de resurser som uppkommer är en del av ett kretslopp, där återanvändning eller återvinning eftersträvas och näringsämnen återförs.

Spillvatten är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).

Tillskottsvatten är det vatten som utöver spillvatten finns i spillvattenledningar. Tillskottsvatten kan bestå av anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten, samt vatten som läcker in från marken om ledningarna inte är täta.

Uppströmsarbete sker för att stoppa miljögifter och skräp redan vid källan så att det aldrig hamnar i vårt vatten, inte ens i avloppsvattnet.

VA-anläggning är en anordning för att försörja en fastighet eller bebyggelse med vatten- och avlopp. I begreppet VA-anläggning ingår både ledningar och pumpar för transport av vatten och avlopp, samt anordningar för produktion av dricksvatten och rening av avloppsvatten. VA-anläggningar kan vara både enskilda och allmänna.

VA-försörjning är försörjning för en fastighet eller bebyggelse med vatten och avlopp.

VA-taxa anger den enskilde abonnentens VA-avgifter och består av anläggningsavgift och bruksavgift.

Verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.